

1 травня 2014 року
№9 (20)

INSIDE UKRAINE

1. Державні рішення.....	3
1.1. Управлінські провали антитерористичної операції.....	3
1.2. Влада не сформулювала своєї інформаційної політики.....	4
1.3. Важливість позиції олігархів у боротьбі з сепаратизмом	5
1.4. Парад референдумів	5
2. Економічна ситуація	7
2.1. Погіршення економічних показників.....	7
2.2. Проблеми банківського сектору	8
2.3. Ситуація в енергетичному секторі	9
3. Політична конкуренція	11
3.1. Бажання Порошенка провести вибори в один тур.....	11
3.2. Зневіра Юлії Тимошенко	11
3.3. Київські старти Віталія Кличка	12

Міжнародний Центр Перспективних Досліджень (МЦПД) відновлює видання аналітичного вісника «Inside Ukraine», випуск якого було призупинено у вересні 2010 року.

Метою публікації є надання об'єктивної інформації про поточні політичні події в Україні та поглибленого аналізу головних тенденцій внутрішньополітичного життя в державі. Подібний аналіз допоможе розставити пріоритети у справі проведення реформ у різних сферах державної політики та оцінити якість державних рішень з точки зору їх впливу та послідовності. Окрему увагу приділяється оцінці політичної конкуренції в Україні та здатності ключових політичних гравців реагувати на виклики часу.

©2014 Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД)

У разі цитування обов'язкове посилання на МЦПД

Над випуском працювали:

Віра Нанівська, Ярослав Ковальчук, Олена Захарова, Володимир Притула, Василь Філіпчук, Василь Поворозник, Світлана Мізіна, Анатолій Октисюк, Олексій Оболенський, Світлана Судак

Цей матеріал підготовлено за підтримки Міжнародного фонду "Відродження". Думки та погляди, висловлені у матеріалах видання, можуть не співпадати з позицією Міжнародного фонду "Відродження"

1. Державні рішення

Уряд не спроможний організувати антитерористичну операцію на Донбасі. Окремі спроби впираються у некомпетентність керівництва та саботаж місцевих силовиків. Провали у боротьбі з сепаратизмом ще більше загострюються відсутністю інформаційної політики Уряду. Стабілізувати ситуацію на Сході можна лише через залучення регіональних еліт, які ще користуються авторитетом серед місцевого населення та мають ресурси для встановлення контролю над регіоном.

1.1. Управлінські провали антитерористичної операції

Активна фаза антитерористичної операції на Донбасі не приносить очікуваних результатів. Перші досягнення українських силовиків відразу були нівельовані втратами та серйозними управлінськими помилками.

У перший же день відновлення антитерористичної операції повідомлялося про звільнення Святогірська та знищення трьох блокпостів навколо Слов'янська, але значних сил бойовиків нейтралізувати не вдалося. Більше того, мова не йшла про затримання сепаратистів, а лише про витіснення їх із зайнятих позицій.

У РНБО стверджують, що антитерористична операція проводитиметься у кілька етапів і перший з них досягнув свого результату. Зараз проходить другий етап, який полягає у блокуванні бойовиків у Слов'янську.

Саме це місто є основним осередком бойовиків, які захопили приміщення міліції, СБУ та міської ради. Не в останню чергу його обрали через вдале географічне розташування: на межі Харківської, Донецької та Луганської областей та на міжнародній трасі Харків – Ростов-на-Дону. Зручна логістика дозволяє координувати захоплення адміністративних будівель і в інших населених пунктах: Краматорську, Донецьку, Горлівці. 28 квітня було захоплено відділення міліції у Костянтинівці, яка теж знаходиться неподалік Слов'янська та Краматорська.

Іншими причинами того, що для розгортання сепаратистського сценарію було обрано саме північний Донбас, називають наявність поблизу великих арсеналів стрілецької зброї радянської епохи, а також сильний вплив найближчого оточення Віктора Януковича у цьому регіоні. Наприклад, у Краматорську 17 років працював колишній генпрокурор Віктор Пшонка, а народним депутатом від Слов'янська у 2012 році став син экс-прем'єра Олексій Азаров.

В обранні Слов'янська відправною точкою для сепаратистських сценаріїв існує і енергетичний вимір. Місто знаходиться в центрі одного з найбільших родовищ сланцевого газу в Україні – так званого «Юзівського проекту». За часів Віктора Януковича було підписано домовленості про розробку цього родовища голландською компанією «Shell». Цей проект дозволить вже за кілька років забезпечити енергетичну незалежність України, а тому становить пряму загрозу для російського «Газпрому».

Поширення сепаратизму зі Слов'янська на інші території схоже на розповсюдження метастазів від ракової пухлини. Проблема можна

АТО на Донбасі не приносить очікуваних результатів

Вибір Слов'янська як центру сепаратизму був обдуманим і в основі має низку конкретних причин

Енергетичний вимір сепаратизму

вирішити лише, якщо її локалізувати. Українській владі цього зробити не вдалося, хоча це і було основною ціллю другого етапу антитерористичної операції.

Доказом цього є захоплення 26 квітня трьох співробітників СБУ у Горлівці та їхнє безперешкодне транспортування в Слов'янськ, незважаючи на заяви влади, що місто повністю заблоковане. Факт затримання силовиків та відсутності груп підтримки під час виконання завдання вказує на некомпетентність їх керівництва та наявність розвиненої проросійської агентурної мережі, інкорпорованої в українські силові структури.

25 квітня сепаратисти затримали військову місію ОБСЄ, до якої входили вісім іноземних військових інспекторів і п'ять українських військових. Українська влада не демонструє жодних кроків щодо їхнього звільнення, хоча саме вона відповідає за стабілізацію ситуації на своїй території. Основною метою сепаратистів є показати, що центральна влада в Києві є недієвою та абсолютно не має впливу на події на Донбасі. Керівник так званих ополченців Слов'янська Ігор Стрелков, який, за даними СБУ, насправді є діючим полковником Головного розвідувального Генштабу ЗС Росії Ігорем Гіркіним, заявив, що переговори про звільнення заручників він вестиме тільки з Російською Федерацією. Таким чином, сепаратисти знову ж намагаються поставити питання щодо легітимності та суб'єктності українського Уряду в очах світової спільноти.

1.2. Влада не сформулювала своєї інформаційної політики

Провали влади у проведенні антитерористичної операції ще більше посилюються відсутністю елементарної інформаційної політики. Надмірну активність міністра внутрішніх справ Арсена Авакова у соціальних мережах ніяким чином не можна назвати інформаційною політикою.

Не існує єдиного державного органу на кшталт радянського Інформбюро, який би регулярно надавав інформацію про події на Донбасі та кроки, які приймає Уряд для протидії зовнішньому агресору та сепаратистам. Відсутня збалансована інформація, які об'єкти захоплені сепаратистами, яка їхня чисельність та озброєння. Не знаючи свого ворога, його практично не можливо перемогти.

Інформаційна політика повинна мати конкретну мету та визначити проблеми, які вона вирішує. Як і будь-яка інша політика, вона повинна мати державний орган, відповідальний за її впровадження, та нормативно-правове поле реалізації. Якщо є перешкоди для її імплементації, їх потрібно чітко визначити та усунути.

Для протидії сепаратизму абсолютно не використовується ресурс обласних телерадіокомпаній, які фінансуються з бюджету, укомплектовані місцевими журналістами і є рейтинговими для місцевого населення. Влада в Києві не налагодила комунікації з цими державними компаніями, не існує механізму відбору ключових повідомлень, які транслюватимуться місцевому населенню. Натомість сепаратисти прекрасно розуміють важливість впливу телебачення на ситуації та настрої населення, а тому телевежі та ОДТРК захоплюються одними з перших, нарівні з адміністративними будівлями та силовими структурами.

Для вирішення проблеми сепаратизму, її потрібно локалізувати

Сепаратисти намагаються показати, що влада в Києві не контролює регіони

Сепаратисти краще розуміють важливість місцевого телебачення, ніж влада

1.3. Важливість позиції олігархів у боротьбі з сепаратизмом

Призначення мільярдера Ігоря Коломойського головою Дніпропетровської обласної держадміністрації дозволило уникнути поширення сепаратистського сценарію у цьому регіоні. Жорстка позиція губернатора та його можливість мобілізувати значні фінансові ресурси місцевого бізнесу зіграли у цьому не останню роль.

Щоб стабілізувати ситуацію у всьому макрорегіоні, тепер Коломойський закликає своїх колег створити Раду губернаторів Південного Сходу України з центром у Дніпропетровську. Основними завданнями нового органу можуть стати організація демократичних виборів, координація боротьби з сепаратизмом і розробка нового варіанту Конституції з розширеними повноваженнями регіонів.

Однією з причин такого кроку є бажання олігарха отримати важелі впливу на ситуацію у всіх восьми областях: Луганській, Донецькій, Дніпропетровській, Харківській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській та Одеській. Однак, це може стати прийнятною ціною для Уряду, якщо таким чином вдасться побороти сепаратизм на Сході. З іншого боку, потенційне збільшення впливу Коломойського може наштовхнутися на супротив інших регіональних еліт і ще більше дестабілізувати ситуацію.

Тим часом Рінат Ахметов практично не докладає зусиль для боротьби з сепаратизмом у Донецькій області. Бізнесмен декларує, що Донбас повинен залишитися в складі України, і має значні ресурси, щоб вплинути на ситуацію. Водночас сепаратисти нахабно та безкарно діють у кількох населених пунктах області, викрадаючи людей, тероризуючи прихильників єдиної України та захоплюючи місцеві телевежі на очах головного спонсора Партії регіонів.

Страйк шахтарів на підприємствах Ріната Ахметова у Красnodоні продемонстрував, що місцеве населення хвилюють економічні, а не політичні вимоги. Це підтверджує, що у роздмухуванні сепаратизму у регіоні провідну роль відіграють зовнішні чинники.

Уряду необхідно вести переговори з політиками та бізнесменами, які мають вплив на Сході. Їх важливість у стабілізації ситуації у регіоні розуміють і в Києві, і в Москві. Замах на мера Харкова Геннадія Кернеса, який раніше активно підтримував проросійські мітинги, а потім виступив за налагодження стосунків з центральною владою, слід сприймати як намагання вивести з гри впливового гравця. Також це стане сигналом для решти представників регіональних еліт, які не вирішили, на яку сторону пристати.

1.4. Парад референдумів

Уряд ігнорує факт активної підготовки сепаратистів до референдуму на Донбасі, який було заплановано на 11 травня. На ньому буде поставлено питання щодо підтримки ідеї державної незалежності народних республік Луганська і Донецька.

У той же час представники самопроголошеної Донецької народної республіки вимагають від місцевої влади надати ресурси для проведення волевиявлення та погрожують силою захопити списки виборців 6 травня.

На травневі свята слід очікувати ескалації протистояння на

Коломойський закликає створити Раду губернаторів Південного Сходу для координації боротьби з сепаратизмом

Рінат Ахметов не докладає зусиль до боротьби з сепаратизмом

Важливо налагодити діалог з лідерами громадської думки на Сході

Уряд ігнорує підготовку сепаратистів до референдуму

Сході. Масове захоплення адміністративних будівель у Луганській області напередодні 1 травня сприймається саме через таку призму. Очевидно, будуть спроби поширити дестабілізацію і на сусідню Харківську область.

Владі необхідно не лише чітко сформулювати свою позицію щодо референдуму, але і грати на випередження у протидії сепаратизму. Активізуючи антитерористичну операцію на Сході, Уряду також слід не забувати про Київ, оскільки масові заходи у столиці можуть бути використані для організації провокацій.

Голова Донецької облдержадміністрації Сергій Тарута вважає, що проведення загальнонаціонального референдуму щодо децентралізації разом з президентськими виборами 25 травня допоможе об'єднати народ навколо ідеї реформ і європейських цінностей. Очевидною перевагою є збільшення явки виборців на Сході, оскільки на даний момент місцеве населення не налаштоване активно брати участь у президентських виборах. Однак, щоб провести референдум, потрібно повністю ліквідувати центри сепаратизму на Донбасі. Інакше неконтрольованість цієї території загрожуватиме демократичності всього процесу.

Ідею проведення загальнонаціонального референдуму підтримала і РНБО, проте його пропонують організувати 15 червня. В обох випадках існують труднощі щодо його проведення. По-перше, референдум має призначати президент, а не виконуючий обов'язків. Щоб обійти цю норму, потрібно прийняти окремий законопроект разової дії. По-друге, в Україні не існує механізму імплементації результатів референдуму, а тому він радше матиме статус консультативно-дорадчого опитування. Крім того, для організації народного волевиявлення з таких важливих питань потрібні і гроші, і час. Заступник голови ЦВК Андрій Магера вважає, що ЦВК може встигнути організувати референдум до 15 червня, але лише при наявності відповідної постанови Верховної Ради.

Результативність референдуму залежатиме від того, яким чином будуть сформульовані питання і чи буде досягнуто консенсус між різними політичними силами в парламенті щодо їх формулювання.

***Очікується
ескалація
протистояння
на травневі
свята***

***Референдум з
питання
децентралізації
може відбутися
15 червня***

2. Економічна ситуація

Макроекономічні показники, оприлюднені Держкомстатом, демонструють негативну динаміку. Основними причинами падіння є структурні проблеми економіки та її незадовільна інституційна структура, загострені поточною політичною кризою та конфліктом з Росією.

2.1. Погіршення економічних показників

У порівнянні рік до року падіння ВВП в першому кварталі 2014 року склало 1,1%, індекс промислової продукції знизився на 5%. Обсяги виробництва у видобувній промисловості зменшилися поки не суттєво – на 1,3%, у той час як в переробній промисловості скорочення сягнуло 7,7%. Найвищі темпи падіння спостерігалися у машинобудуванні – 17,9%, у металургії – 10,7% та хімічній промисловості – 5,3%.

Порівняно з відповідним періодом 2013 року експорт скоротився на 10%, імпорт – на 17,9%. Індекс споживчих цін (індекс інфляції), як і індекс цін виробників, у січні-березні 2014 року становив 103,0%.

Обіг оптової торгівлі скоротився на 2%. Вантажобіг скоротився на 3,1% р/р, а пасажиробіг – на 3,8%. Обсяг будівельних робіт знизився на 6,4%. При цьому обсяг будівництва нежитлових будівель упав на 13,7%, а обсяг будівництва інженерних споруд – на 6,2%.

За нашими прогнозами, у 2014 році падіння ВВП складе 6,5% (з урахуванням частки Криму в методологічних цілях). Якщо брати до уваги анексію Криму і, відповідно, не враховувати внесок півострова до ВВП (регіональний внесок Криму до державного ВВП у середньому складає 3,7%), то рівень падіння ВВП перевищить 10%. Інфляція прогнозується на рівні 15,4%.

Основні причини розгортання інфляційних процесів – зростання грошової маси, що відбулося в результаті масового вилучення депозитів з банківської системи, а також подорожчання імпортих товарів, зумовлене девальвацією гривні.

При розгляді ключових факторів впливу на ВВП у 2014 році в розрізі основних видів економічної діяльності МЦПД прогнозує наступні показники. Валова додана вартість (ВДВ) у сільському господарстві скоротиться на 5%. У цьому році очікується нижчий урожай, ніж у попередньому.

Скорочення ВДВ у торгівлі може сягнути 10%. Скорочення ВДВ на транспорті, враховуючи падіння обсягів торгівлі, складе 5%. У промисловості також посиляться падіння, зокрема випуск у переробній промисловості зменшиться на 14%. 2014 стане третім роком негативної динаміки в переробній промисловості.

Найбільш негативний вплив на динаміку основних складових компонентів ВВП справлятиме скорочення приватного споживання на 10%. Падіння державного споживання буде меншим і складе 3%. Очікується скорочення валового нагромадження на 12%. Експорт впаде на 14%, а імпорт – на 18%.

До основних факторів, що можуть та будуть негативно впливати на економічну динаміку України слід віднести наступні: послаблення

**Падіння ВВП
поки що склало
1,1%**

**Основні
причини
інфляції –
зростання
грошової маси
та девальвація
гривні**

**На ВВП
негативно
впливатиме
скорочення
приватного
споживання**

внутрішнього попиту через падіння реальних доходів, розгортання інфляційних процесів, погіршення економічних відносин з Росією, подорожчання газу, що відобразиться на зростанні собівартості продукції низки галузей, подальше загострення політичної ситуації на Сході і можливість прямого військового втручання, що вкрай негативно впливатиме на інвестиційний клімат.

Незважаючи на кризовий стан економіки, ймовірність дефолту є низькою. У НБУ є достатньо ресурсів, щоб здійснити необхідні планові виплати кредиторам по держборгу. Крім того, ситуацію покращить очікувана фінансова допомога від міжнародних організацій.

Погіршення економічних показників зумовлено низкою факторів, проте Євромайдан як соціальне явище не є їхньою першопричиною. Незадовільний стан економіки України якраз і був однією з причин народного протесту. Криза викликана структурними проблемами економіки, низькою ефективністю інституційного середовища та зволіканням з проведенням системних реформ.

Важливим завданням на 2014 рік є створення підґрунтя для економічного розвитку. Без належних змін інституційної структури економіки та корекції інституційного розвитку України, яка має стати результатом масштабних реформ, забезпечення сталих темпів економічного зростання є неможливим.

Проблему забезпечення економічного розвитку України необхідно розглядати крізь призму двох визначальних факторів: інвестицій та інституцій. Без ефективних інституційних механізмів годі очікувати припливу суттєвої маси інвестиційних ресурсів в економіку.

Відтак проблема розробки науково обґрунтованої інституційної політики є надзвичайно актуальною. При її розробці особливу увагу слід зосередити на двох моментах.

По-перше, забезпечення прав власності та їхня чітка специфікація. Саме до цього фактора є надзвичайно чутливими інвестори. Хвиля рейдерських атак у 2006 році негативно вплинула на інвестиційний клімат в Україні. Особлива увага має бути приділена налагодженню чіткого механізму правозастосування, зокрема забезпеченню швидкого та ефективного виконання рішень судів.

По-друге, Уряду необхідно відновити довіру до держави як реалізатора економічної політики. Цієї мети можливо досягнути через подолання тотальної корупції в органах влади, налагодження діалогу між державою та бізнесом, який має бути представлений не лише потужними ФПП, але й більш дрібними компаніями. Існуючий рівень довіри в державі суттєво впливає на загальний інвестиційний клімат.

2.2. Проблеми банківського сектору

В умовах гострої кризи банківський сектор стикнувся з низкою проблем, які потребують швидкого вирішення. Зокрема, мова йде про необхідність активізації ринку РЕПО. На даний час склалася ситуація, коли ринок РЕПО став малоліквідним, що знижує попит банків на державні цінні папери та ускладнює управління ліквідністю.

Основними причинами даної проблеми є: зниження довіри до емітента, в першу чергу, за облігаціями, що номіновані в доларах США; фактична відсутність вторинного ринку ОВДП, що призводить до збільшення дисконту за угодами РЕПО; незначний обсяг на ринку ОВДП, що номіновані в гривні, із строками погашення до двох років.

Ймовірність дефолту є низькою

Створити підґрунтя економічного зростання неможливо без інституцій та інвестицій

Банківський сектор потребує активізації ринку РЕПО

Банки, які надають кошти в зворотне РЕПО, вимушені зменшувати обсяги операцій з ОВДП, номінованими в доларах США, оскільки у разі невиконання контрагентом зобов'язання зі зворотного викупу у Банку збільшується валютна позиція і для її приведення до нормативного значення Банк має залучати та продавати долари США. Враховуючи обмежені можливості більшості банків із залучення валютних ресурсів, такий ризик значно знижує активність банків у проведенні операцій зворотного РЕПО з валютними ОВДП.

Усунення зазначених причин не можливо здійснити в короткий термін. Проте є можливість зробити певні кроки для активізації ринку РЕПО у відносно короткий період. Зрушити існуючу проблему з мертвої точки може Національний банк України. Для цього регулятор має на щоденній основі здійснювати котирування на купівлю валютних ОВДП зі значним дисконтом. Це дасть можливість банкам активізувати зворотне РЕПО з валютними ОВДП, оскільки у разі неспроможності контрагента здійснити зворотній викуп облігацій, вони будуть оперативно продаватися Національному банку.

Активізація ринку РЕПО призведе до активізації попиту на державні цінні папери. В результаті банки отримають змогу більш ефективно управляти ліквідністю. Загальним наслідком стане активізація вторинного ринку ОВДП.

Нацбанк може вплинути на ринок РЕПО

2.3. Ситуація в енергетичному секторі

Україна та Словаччина підписали меморандум про реверсне постачання газу. Така угода відповідає вимогам Європейського енергетичного співтовариства, повноправними членами якого є обидві країни.

В результаті проведення переговорів сторони домовились, що меморандум має відкрити можливість для реалізації як варіанту малого реверсу (трубопроводом Вояни), так і варіанту великого реверсу (трубопроводом ДУГ-2).

Також на початку травня має відбутися зустріч представників РФ, України і Євросоюзу, на якій планують обговорити питання поставок російського газу. Нагадаємо, Путін у квітні направив листа лідерам країн Східної та Західної Європи через проблеми з боргом України за газ. У відповідь голова Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу закликав Росію не перекривати поставки газу в Україну і заявив, що забезпечення поставок газу до Європи залишається відповідальністю «Газпрому». Путін відповів, що російський холдинг несе відповідальність за постачання газу до Європи, проте за транзит відповідає все ж Україна.

Україна закликає ЄС до рішучих дій для забезпечення стабільних поставок газу. Єврокомісія вважає, що на кону – контрактна надійність Росії як постачальника. Вихід ще є і в тому, чи 18 країн Євросоюзу можуть розв'язати газову проблему не лише у форматі ЄС-РФ, а й між «Газпромом» і «Нафтогазом України», якщо зважаться купувати газ на російсько-українському кордоні. Нині «Газпром експорт» продає «газпромівський» газ на кордоні Україна-ЄС. Компанія «Укртрансгаз» у цьому процесі виконує винятково транзитні функції.

Але постає питання, чи готові європейські газові компанії розірвати контракти з «Газпромом» і домогтися укладання нових, при яких вони одержуватимуть російський газ в «Укртрансгазу». Це було б

Налагоджено реверсне постачання газу зі Словаччини в Україну

Євросоюз може змінити свої відносини з «Газпромом»

логічним рішенням. Навіть не враховуючи демонтованої в Болгарії частини газпромівського трубопроводу «Південний потік». За погоджених дій ЄС, спрямованих на зниження російського енерготиску, зокрема на Україну, проблеми реверсу через словацьку ГТС не було б або вона була б не такою болючою. Це повністю б відповідало нормам Третього енергетичного пакету.

Іншим важливим напрямком для України є питання формування запасу газу європейськими операторами в українських ПСГ. Це також є одним із елементів виконання вимог Третього енергопакету.

Однак, слід зазначити, що ще не вдосконалено і не реформовано газовий ринок. Інвестори стикаються з проблемами газового балансу та отримання доступу до видобутого газу. Як приклад, можна навести той факт, що у травні 2013 року капіталізація компанії Misen ENERGY AB досягала 650 млн. доларів США. У результаті проблем, що виникли у дочірньої компанії в Україні в 2013 році, пов'язаних із відмовою НАК «Нафтогаз України» надати доступ до єдиної газотранспортної системи України, вартість акцій компанії на Стокгольмській біржі впала майже в 2,5 рази.

Держава має якнайшвидше реформувати ринок газу та створити законодавчу систему, яка була б дієвою та за якої інвестори розуміли б вимоги, перспективи та гарантії для ведення бізнесу.

Лише прозоре і зрозуміле законодавче поле, імплементація законів згідно зобов'язань, які взяла на себе Україна щодо Енергетичного співтовариства, дозволять зацікавити інвесторів та реформувати ринок газу.

***Інвестори
стикаються з
проблемами
газового
балансу й
отримання
доступу до
видобутого газу***

3. Політична конкуренція

Відсутність яскравих антиподів і маргіналізація Партії регіонів, яка раніше була основним виразником інтересів Сходу, робить передвиборчу кампанію млявою. Жоден з кандидатів не може запропонувати рецепт вирішення проблеми сепаратизму на Сході. Соціологічні опитування показують великий відрив Петра Порошенка від інших кандидатів, що змушує Юлію Тимошенко шукати альтернативні сценарії поведінки.

3.1. Бажання Порошенка провести вибори в один тур

Петро Порошенко сподівається провести вибори в один тур. На думку керівника його штабу Віталія Ковальчука, перемога кандидата у першому турі продемонструє єднання української нації та підвищить легітимність нової влади.

Крім значної підтримки населення, яку показують соціологічні опитування, кандидата підтримують представники великого бізнесу. Проголосувати за Петра Порошенка також закликав лідер Третьої української республіки Юрій Луценко. Політик вважає, що вихід у другий тур прозахідних Порошенка та Тимошенко може викликати роздратування виборця на Сході, а тому явка у другому турі може стати набагато нижчою. Хоча зниження явки не матиме юридичних наслідків, на його думку, проведення виборів у один тур покаже консолідацію українців навколо ідеї проведення реформ.

За останній тиждень у Петра Порошенка змінилася і тактика ведення президентської кампанії. Якщо раніше він виступав в образі миротворця і віддавав перевагу вирішенню кризи дипломатичними методами із залученням міжнародної спільноти, минулого тижня політик здійснив поїздку у Луганську область і показово проінспектував ситуацію на кордоні з Росією. Політик закликав відновити прямі переговори з Москвою щодо врегулювання кризи у відносинах між двома країнами.

Це викликало гостру критику з боку Юлії Тимошенко, яка вважає, що не можна відходити від женецького формату переговорів. У той же час практика показує, що женецькі домовленості виявилися безрезультатними, оскільки Росія не зробила нічого для деескалація конфлікту на Сході України.

3.2. Зневіра Юлії Тимошенко

Юлія Тимошенко намагалася провести переговори із сепаратистами на Донбасі щодо підписання меморандуму взаєморозуміння, але вони не увінчалися успіхом. Тепер Тимошенко та Порошенко помінялися ролями воїна та миротворця. Після спроб досягти компромісу з сепаратистами образ лідерки «Батьківщини» сприймається м'якше, тоді як заклики Порошенка застосувати силу до сепаратистів та почати вести прямі переговори з Росією додали йому агресивності та жорсткості.

Тимошенко намагається нав'язати мільярдеру свою гру, але це їй не вдається. Великі надії поклалися на проведення спільних дебатів, але жеребкування розмістило кандидатів по різних трійках. Тимошенко навіть запропонувала Порошенку провести дебати на

Вибори в один тур покажуть консолідацію українців

Незгода Порошенка та Тимошенко щодо формату переговорів з Росією

Тимошенко намагається нав'язати мільярдеру свою гру

підконтрольному йому «5 каналі», але нинішній фаворит перегонів поки що ніяк не відреагував на подібну пропозицію.

Про послаблення внутрішньополітичних позицій лідерки «Батьківщини» свідчить також звільнення під заставу екс-голови НАК «Нафтогаз» Євгена Бакуліна. Так звана газова група Фірташа-Бойка-Львовочкіна, до якої входить чиновник, є персональним ворогом Тимошенко ще з часів «Росукренерго». Звільнення Бакуліна під заставу викликало жорстку критику як очільника МВС і близького соратника Тимошенко Арсена Авакова, так і самої лідерки «Батьківщини».

Розуміючи, що її шанси на перемогу у президентських виборах надзвичайно малі, Юлія Тимошенко може запустити в хід інші сценарії. Одним з них є урізання повноважень Президента, який за Конституцією 2004 року і так має обмежені функції.

29 квітня Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк запропонував погодити новий проект Конституції ще до 25 травня та позбавити майбутнього Президента низки функцій, зокрема призначення міністрів оборони та закордонних справ. Такий варіант гратиме на руку як Яценюку, так і його соратниці Юлії Тимошенко.

**Тимошенко
готує запасний
план**

3.3. Київські старту Віталія Кличка

Ажіотаж навколо виборів мера Києва набагато менший, ніж навколо президентських. Основними кандидатами у столичні градоначальники є Віталій Кличко, Леся Оробець, Микола Катеринчук, Володимир Бондаренко й Андрій Ілленко.

Навіть опоненти головного ударівця визнають, що Віталій Кличко має беззаперечні шанси на перемогу. Похитнути його позиції могло лише проведення виборів мера у два тури. Цю ідею просували «Батьківщина» та «Свобода», але представникам УДАРу вдалося відтермінувати ухвалення цього рішення.

Натомість перед Віталієм Кличком стоятиме низка викликів після його перемоги на виборах. По-перше, поки що невідомо, які повноваження матиме новий мер та як вплине на нього проведення децентралізації, анонсоване Урядом. По-друге, він обиратиметься лише на півтора роки, оскільки наступні всеукраїнські вибори до місцевих рад відбудуться в жовтні 2015 року. По-третє, його ефективність залежатиме від нового складу Київської міської ради.

Можливо, саме тому вибори у Київську раду викликають більший інтерес, ніж вибори київського мера. УДАР і «Солідарність» Петра Порошенка йдуть одним списком. «Батьківщина» та «Свобода» почали частково узгоджувати своїх кандидатів по округах. Список Партії регіонів очолить Нестор Шуфрич, хоча вибори київського мера ця політична сила проігнорує. У Київську раду намагатимуться потрапити представники «молодої команди» Леоніда Черновецького та очільники великих будівельних компаній. Свої сили спробує також об'єднання «Самопоміч» - партія львівського мера Андрія Садового.

У разі обрання Віталія Кличка мером Києва йому потрібно буде проявити себе у нетиповій для нього ролі господарника. Його ефективність залежатиме від того, на яку команду він опиратиметься у своїй роботі та чи зможе сформулювати чітку програму розвитку міста. У ній провідну роль повинні відігравати реформи житлово-комунального господарства столиці та боротьби з корупцією.

**Віталій Кличко
має всі шанси
стати мером
Києва**

**Ефективність
Кличка
залежатиме
від команди та
програми
реформ у
столиці**